

Memorandum

Stand van zaken wolven Utrecht in de provincie Utrecht

Onderwerp	Stand van zaken wolven Utrecht
Documentnummer	UTSP-1451650717-9192
Datum	23-08-2024
Van	Mirjam Sterk
Aan	Cie RGWW
Bijlage	Brief drie provincies aan staatssecretaris betreffende wolvenproblematiek

Eerder heb ik u via afzonderlijke berichten, een memo (24 juli 2024), een informatiesessie op maandag 5 augustus en via de beantwoording van Statenvragen geïnformeerd over incidenten met wolven op de Utrechtse Heuvelrug. Met dit memo geef ik u het overzicht van de stand van zaken vanaf de laatste informatievoorziening tot op heden.

Gedrag wolven

Na het incident op 31 juli jl in Austerlitz waarbij een kind omver is gelopen door een wolf heeft er nog één incident plaatsgevonden. Op 7 augustus is een loslopende hond gebeten door een wolf. Er was bij de hond sprake van een ondiepe punctie bij de schouder. De wond was op het moment dat de dierenarts de vraag tot monsternamen kreeg al ontsmet. DNA analyse heeft niet kunnen plaatsvinden. Zowel beelden, het gedrag van de wolf en de locatie maken dat de deskundigen stellen dat er vrijwel zeker sprake is geweest van een incident met de solitaire wolf. Hier kom ik onder 'vergunningen' op terug. Er zijn geen incidenten meer geweest met het ouderpaar. Van de welpen lijken er nog 4 over te zijn van de eerdere 5, helemaal zeker is dat echter niet. Nu de welpen ouder worden gaan zij en het ouderpaar steeds wat verder weg van de Leusderheide, al worden ze ook op de Leusderheide nog steeds gezien. Naast het ene incident op 7 augustus zijn er nog wel voorvallen geweest waarbij landbouw huisdieren zijn aangevallen door een wolf.

De beantwoording van de ex art 51 vragen gesteld door UtrechtNu!, die betrekking hebben op het gedrag van de wolven in relatie tot de IPO-interventierichtlijnen kunt u aanstaande 27 augustus tegemoet zien.

DNA analyse

Uit de beide spoedanalyses die ik heb laten uitvoeren voor de incidenten op 16 juli en op 31 juli is duidelijk geworden dat er in beide gevallen sprake is geweest van wolf mens contact. Alleen voor het incident op 31 juli waarbij een kind omver is gelopen door een wolf is vast komen te staan dat dit incident is veroorzaakt door de solitaire wolf, bekend onder GW3237m. Voor het incident op 16 juli was de er sprake van onvoldoende DNA-kwaliteit en/of kwantiteit om tot een individubepaling te kunnen komen.

Vergunningen

Het incident op 7 augustus maakt de noodzaak tot negatief conditioneren van een wolf steeds groter, in dit geval de voornoemde solitaire wolf. Een vergunning tot negatief conditioneren kan alleen worden afgegeven aan een individuele wolf waarvan vaststaat dat deze verantwoordelijk is voor incidenten. Deze is dankzij spoedanalyse nu bekend en vandaag is dan ook het besluit tot vergunning negatief conditioneren van de

solitaire wolf (GW3237m) genomen.

Voor het ouderpaar is het nu niet mogelijk om een vergunning te geven voor negatief conditioneren. Een vergunning kan, zo is na inwinnen van juridisch advies gebleken, alleen worden gegeven voor een specifieke wolf. Om dezelfde reden, namelijk het ontbreken van een koppeling aan een individuele wolf, kan het verzoek om een afschotvergunning ingediend door Den Treek/Het Schoutenhuis, ook niet in behandeling worden genomen.

Eerder heb ik u aangegeven dat ik voorbereid wil zijn voor het moment dat er wellicht noodzaak is tot afschot van een wolf. De modelvergunning voor afschot is klaar zodat een besluit vergunning afschot kan genomen worden als daar noodzaak toe is en het individu bekend is uit DNA analyse.

Mocht er nog eens sprake zijn van een incident met bijvoorbeeld het wolver ouderpaar en DNA analyse mogelijk is tot op niveau van het individu, dan is ook in dat geval snel een besluit tot vergunning negatief conditioneren te nemen omdat er dan een voorbeeld klaar ligt in de vorm van het besluit vergunning vandaag voor GW3237m.

Ik kan u dus bij deze laten weten dat het instrument dat wij hebben als provincie binnen onze rol voor de wolf, namelijk vergunningverlening, gereed is.

Uitvoering negatieve conditionering

Het vangen en zenderen (eerste negatieve conditionering) van de wolf wordt gedaan door specialisten. Nu het besluit is genomen begint de voorbereiding hiervoor. Deze voorbereiding kost tijd, onder meer omdat gekeken wordt waar de wolf zich ophoudt en wat de beste plekken zijn om de wolf te vangen. Experts waarschuwen dat het niet makkelijk is om de wolf te vangen en dat het tijd, zorgvuldigheid en geduld vergt. Het daadwerkelijk vangen en zenderen start pas over enkele weken.

Staatssecretaris, kamerdebat en IPO

Bijgevoegd is de brief die ik samen met mijn collega gedeputeerden van de provincies Gelderland en Drenthe op 31 juli aan de staatssecretaris heb verzonden. Hierin hebben we aangegeven dat het voor het creëren, dan wel behouden van draagvlak voor de wolf noodzakelijk is om verantwoord en acuut in te kunnen grijpen als die noodzaak acuut is. De van toepassing zijnde wet- en regelgeving geeft ons namelijk een te beperkt handelingskader. De procedures rond vergunningverlening kennen een lange doorlooptijd, onder andere doordat zij vatbaar zijn voor bezwaar, beroep en schorsing door de rechter. Alleen bij zeer dreigende situaties mag bij hoge uitzondering en onder hele strikte voorwaarden direct ingegrepen worden door de burgemeester (afschot). Dit betekent dat er geen bevoegdheden bestaan in situaties die niet acuut levensbedreigend zijn, maar wel vragen om direct ingrijpen. Via deze gezamenlijke brief, en tevens tijdens een tweede gesprek met de staatssecretaris afgelopen maandag 19 augustus, heb ik nogmaals de medewerking van het Rijk gevraagd bij het zoeken naar een bruikbaar handelingskader dat ook juridisch standhoudt. Alleen dan kunnen wij gezamenlijk als overheid onze verantwoordelijkheid nemen voor de wolf. De staatssecretaris heeft aangegeven geen rol voor het Rijk te zien waar het gaat om ondernemersschade als gevolg van het noodbevel en als het gaat om vergunning verlening in zijn algemeenheid. Voor de hierboven geschetste situatie waarin we handelingsverlegen zijn terwijl een situatie om acuut ingrijpen vraagt heeft de staatssecretaris aangegeven uit te gaan zoeken of en zo ja hoe dit gat gedicht kan worden.

Op 2 september brengt de staatssecretaris, op mijn verzoek, een bezoek aan onze provincie en op locatie kan ik dan het vervolgesprek met de staatssecretaris voeren over de wolf. Er zijn drie sets Kamervragen gesteld over de wolf, die worden op korte termijn beantwoord heb ik vernomen. Ook is er een Kamerdebat natuur aangevraagd. Dat debat wordt gehouden op 4 september en zal naar verwachting gedomineerd worden door de wolf.

In september komt er ook een extra BACLG vergadering specifiek over de wolf. Deze is nog niet ingepland.

Publiekscommunicatie en samenwerking met betrokken partners

Via persberichten en het gebruik van de overige mediakanalen zet ik, in afstemming met de betrokken partners, blijvend in op het voortdurend informeren en alert houden van het publiek. Zo zijn eerdere adviezen uitgebreid

met een advies voor schoolgaande kinderen nu het schooljaar weer start. Aankomende week krijgen de eerder gehouden bestuurlijke overleggen met de TBO's en gemeenten hun vervolg. Maandag 19 augustus heb ik de staatssecretaris voor de tweede keer gesproken. Op 22 augustus heb ik agrariërs op Den Treek en een schapenhouder van de Treekerwissel bezocht.

Ik ga ervan uit u zo voldoende te hebben geïnformeerd.